

Центр позашкільної роботи Святошинського району Києва

Інформаційний вісник
для слухачів наукового товариства Центру «ЕВРИКА»:
«ЯК СТАТИ ДОСЛІДНИКОМ»

Упорядник – методист Корольчук О.С.

Київ-2023

Зміст вісник

1. Реферат. Написання самостійної пошукової роботи.
2. Робота з інформацією. Пошук інформації.
3. Вимоги до викладення інформації: ключові слова, тези.
4. Яку шукати інформацію. Категорії інформації (джерела).
5. Українські пошукові системи (інтернет).
6. Цитати. Як правильно цитувати.
7. Як здійснювати експериментальні дослідження.
8. Структура дослідницької роботи. Рецензія.
9. Складання змісту роботи (зразок).
10. Як формулювати висновки дослідження.
11. Оформлення списку літератури.
12. Підготовка до виступу.

1. **Реферат** – це короткий виклад основного змісту наукової праці чинизки праць, що були опрацьовані учнями у межах певної теми,

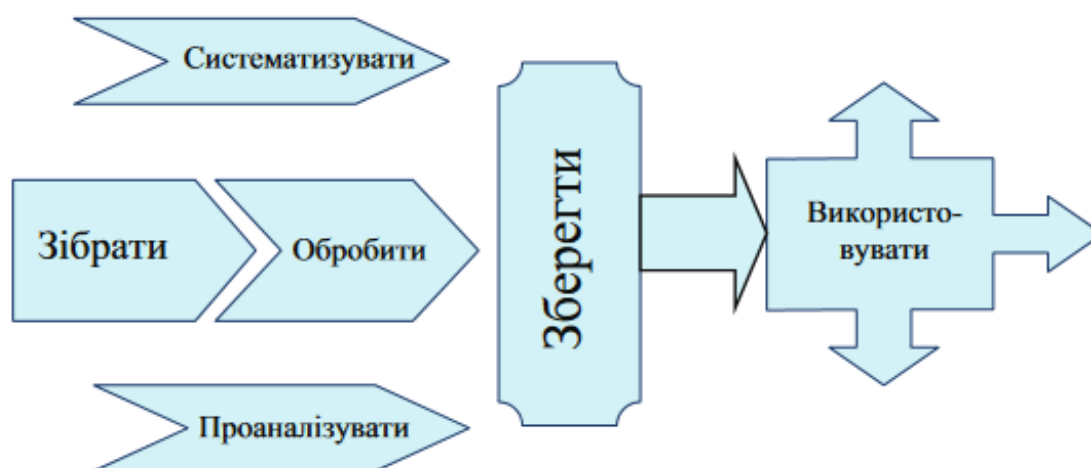
з аналізом можливих шляхів вирішення наукової проблеми.

Реферат також містить висловлення власних міркувань автора щодо цієї проблеми. Якщо реферат цих ознак не має, то він є лише конспектом опрацьованих публікацій. Реферат пише гуртківець, який ще є початківцем (зазвичай, не досяг віку 12 років).

Підготовка реферату – це перший етап набуття науково-дослідницьких умінь та навичок учнів. (10 сторінок тексту на А4, 14 кегль, 1,5; 5 слайдів мультимедійної презентації з тезами.)

. Самостійна наукова робота реферативно-дослідницького характеру (учні до 14 років) передбачає глибше, порівняно з рефератом, вивчення конкретної наукової проблеми із самостійним науковим пошуком і фіксуванням його результату. (до 12-15 сторінок, 7-9 слайдів мультимедійної презентації).

 Для виконання дослідження велике значення мають вміння працювати з інформацією (Рис. 2. 6. 1.).

2.

Шляхи пошуку інформації:

1. Вивчення бібліотечного каталогу;
2. Робота з книгою;
3. Робота з довідковим апаратом лінгвістичних енциклопедій;
4. Пошук за допомогою пошукових систем в мережі Інтернеті;
5. Комунікативний шлях пошуку — можливість отримати необхідну консультацію від будь-якої компетентної людини: бібліографа, викладача, фахівця, батьків.

3. Існують вимоги до викладення інформації яких необхідно до-тримуватися:

1. Достовірність — інформація має відповідати дійсності.
2. Повнота — джерело інформації має відображати всі суттєві сторони питання.
3. Посилання і обґрунтування — відомості про походження інформації, важливі для правильного розуміння й оцінки.
4. Відсутність невизначеності, неоднозначності.
5. Сучасність джерела — інформація не повинна бути застарілою.
6. Надлишковість — збирати інформацію слід з деяким «надлишком», щоб мати в подальшому свободу дій і бути готовим відповісти на можливі запитання при представленні роботи.
7. Розумна достатність — обмеження з точки зору використаних джерел і деталей досліджуваного питання.

Ключові слова — це ніби ключі, які відкривають досліднику двері до корисної інформації і нових знань. Маючи список ключових слів, ти досить швидко знайдеш потрібні матеріали. Правильно підібрані ключові слова — це короткі фрази або важливі слова, які описують твою тему, або пов'язані з нею. Почни складати список ключових слів, одразу ж після визначення теми дослідницької роботи.

Тези — це основні положення (думки) тексту, які доводяться, пояснюються в тексті. Тези зазвичай містять більше інформації, ніж пункти плану. Складання тез більше допомагає осмисленню й запам'ятовуванню тексту, ніж складання плану.

4.

Яку інформацію шукати?

Найбільш важливим, з практичної точки зору, є поділ за видом і характером представленої інформації, бо саме інформаційне наповнення (content) виявляється вирішальним під час добору джерел. Інформація може бути схематично розділена за видом й характером на наступні категорії (Табл. 2. 7. 2.).

Таблиця 2. 7. 2.

Категорії інформації

Категорії інформації	Опис категорії
Тематична інформація	Найбільш важливий для тебе тип інформації безпосередньо відноситься до конкретної предметної області: технічна, технологічна, історична, соціологічна тощо
Наукові публікації	Цей вид інформації являє собою статті, реферати, огляди та інші публікації наукового характеру, що зберігаються в Інтернеті. До цієї ж категорії ресурсів можна віднести й контент деяких телеконференцій
Довідкова інформація	Безліч ресурсів у Мережі містить інформацію довідкового характеру: різноманітні довідкові матеріали, посилання на Веб-сайти компаній, нормативну базу тощо
Новини	Ця інформація легко доступна по Мережі, однак являє собою вид «сирої», необробленої інформації, яка цінна не стільки сама по собі, скільки в контексті інших подій або в динаміці розвитку й часто потребує подальшої обробки
Вторинна інформація	Вторинні джерела пропонують систематизовану і попередньо оброблену інформацію і, отже, мають значну цінність. В якості джерел вторинної інформації можуть виступати ресурси, що містять огляди, добірки рефератів, каталоги та іншу подібну інформацію, а також спеціалізовані тематичні сайти

Українські пошукові системи

Назва	Опис пошукової системи
<i>Meta</i>	Потужна повнотекстова пошукова система, має оригінальну базу даних. Підтримує розвинену мову запитів, пошук за окремими полями документів. Виконує пошук з урахуванням морфології української, російської та англійської мов. Посилання супроводжуються анотаціями. Зручний та швидкий перегляд результатів
<i>Uaport</i>	Портал має потужні пошукові можливості у текстах документів в мережі Інтернет, архівах української преси, українських новинах, товарах та послугах. Пошук виконується не тільки українською, а й російською, англійською, французькою та іншими мовами
<i>Uaportal</i>	Великий багаторівневий каталог українських ресурсів (тематична та регіональна класифікація), швидкий пошук за ключовими словами
<i>Ping</i>	Каталог українських ресурсів з рейтингом сайтів та пошуковою системою. Має великий арсенал даних. Дозволяє шукати за фразами. Для зручності користувачів кожне знайдене слово із запиту виділяється червоним кольором
<i>Брама</i>	Каталог інформаційних ресурсів і пошукова система
<i>Bigmir</i>	Український інформаційний портал, каталог українських сайтів, пошук, новини, спорт, суспільство, пошта, радіо. Пошук виконується через Google або через Яндекс
<i>Холмс</i>	Інформаційно-пошукова система та каталог
<i>Silver</i>	Україна в Інтернеті. Тематичний каталог ресурсів. Пошук у рубриках
<i>360.com.ua</i>	Глобальний мета-пошук інформації на пошукових серверах усього світу. Можливість пошуку інформації на музичних сайтах України та Росії
<i>UaList</i>	Пошукова система і тематичний каталог українських сайтів
<i>Sesna</i>	Пошукова система та каталог є однією з найсерйозніших розробок у сфері рубрикації української та україномовної частини Інтернету. Пошук виконується як за ключовими словами, так і за темами; у межах регіону або країни

6.

Цитати — це дослівний уривок твору, авторський вислів, що органічно вписується в текст наукової роботи як підтвердження чи заперечення певної думки. Тут потрібна особлива старанність, бо будь-яка недбалість у виписках даних повертається втратою додаткового часу на уточнення думки автора. При цитуванні джерел слід дотримуватись правил:

Таблиця 2. 10. 1.

1.	Текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання
2.	Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перефразування думок автора. Пропускання слів, речень, абзаців при цитуванні допускається і позначається трьома крапками. Їх розташовують у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, у кінці). Якщо перед пропущеним текстом або після нього стояв розділовий знак, то він не зберігається
3.	Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело, з виділенням у квадратних дужках. Ставиться порядковий номер за переліком літературних джерел (7), зазначається сторінка (с. 25), наприклад, [7, 25]

7. ЯК ЗДІЙСНЮВАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Експеримент — це такий метод вивчення об'єкта, використовуючи який, дослідник активно і цілеспрямовано впливає на нього завдяки створенню штучних умов, необхідних для виявлення певних, невідомих властивостей.

Експеримент проводять в таких випадках:

- ☺ спроба виявлення раніше невідомих властивостей предмета;
- ☺ перевірка достовірності теоретичних даних;
- ☺ демонстрація перебігу певного явища чи процесу.

8. Дослідницька робота має стандартну структуру, тобто складається з декількох взаємопов'язаних частин тексту. Наведені назви етапів роботи можуть допомогти у складанні її зміст (ти можеш їх змінювати, доповнювати, конкретизувати):

1. Титульний аркуш.
2. Зміст.
3. Вступ.
4. Теоретична частина (оглядові розділи, що завершуються визначенням проблем та гіпотез дослідження).
5. Практична частина (програма дослідження, вибірка, результати, висновки).
6. Висновки.
7. Список використаної літератури.
8. Додатки (якщо вони є).

Рецензія (для 11- класників) надається науковим співробітником – членом журі або консультантом. Зміст рецензії має відображати результати аналізу й оцінки роботи з таких питань:

- актуальність та складність обраної теми;
- самостійність та повнота викладу матеріалу;
- ступінь обґрунтованості положень дослідження;
- достовірність наукових тверджень;
- відповідність результатів дослідження меті та завданням роботи;
- аргументованість висновків;
- стиль та грамотність оформлення роботи.

Складання змісту роботи

ВСТУП

РОЗДІЛ I. Теоретичні основи досліджуваної проблеми

... ..

Висновки до розділу I.

РОЗДІЛ II.

(Формулювання цього розділу має відображати тему та предмет дослідження, методи вирішення поставленої проблеми)

2. 1.

Висновки до розділу II.

РОЗДІЛ III.

(У цьому розділі описується експериментальне дослідження та подається обговорення його результатів)

Висновки до розділу III.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

10. ЯК ФОРМУЛЮВАТИ ВИСНОВКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Загальні висновки є логічним завершенням дослідницької роботи, вони подаються у вигляді окремих лаконічних положень.

У першому пункті висновків обов'язково робиться акцент на стані дослідження проблеми (у теоретичному та практичному аспектах).

Далі подається інформація про виконання кожного із завдань, які зазначені у вступі та поставлені на початку роботи. Необхідно

наголосити на якісних і кількісних показниках отриманих результатів.

Висновки не повторюють вступу, основної частини та висновків до розділів.

11.

Оформлення списку літератури

- 01** Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с.
- 02** Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. *Юридичний вісник України*. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.
- 03** Dalton R.J. Comparative politics of the industrial democracies: from the Golden Age to island hopping. *Political Science*. 1991. № 2. P. 15–43.
- 04** Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.
- 05** Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: <http://www.eco-live.com.ua/> (дата звернення: 12.10.2017).

12. Підготовка до виступу

Готуючи доповідь, враховуйте, що за **7 хвилин** у нормальному темпі можна виголосити **3-4 сторінки друкованого тексту**. Тому слід все продумати, щоб вкласти у відведений час.

Виступ має бути чітко структурований і складатися з таких частин:

- вступ, в якому презентується актуальність, мета та завдання дослідження;
- визначається об'єкт, предмет та наукові методики дослідження;
- аналізується фактологічний матеріал роботи і підтверджується конкретними прикладами та фактами;
- наводяться загальні висновки.

Починати виступ слід зі звернення до присутніх: «Поважні члени журі, учні та усі присутні! Дозвольте запропонувати вашій увазі результати наукового дослідження на тему...». Презентуючи результати своєї роботи в основній частині виступу, доцільно продумати аргументи наведені у тезах, ілюструючи окремі положення (схеми, таблиці, малюнки, плакати, слайди, відеоматеріали, тощо). Завданням висновків є зв'язати початок і кінець виступу та підсумувати сказане.

Наприкінці виступу треба подякувати усім присутнім за увагу. Відповіді на поставлені після виступу питання мають бути конкретними, лаконічними і вичерпними.